

КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНИХ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

Безрукова Наталія Валеріївна

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки та маркетингу,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Національне конкурентне середовище формується не тільки під впливом ринкової експансії іноземних ТНК, але й у процесі становлення і розвитку власних структур транснаціонального типу. В Україні, важливо створювати власні, українські транснаціональні корпорації, як це зробили раніше Китай, Росія, Індія, Індонезія, Мексика, Венесуела та інші країни, а ще раніше – промислово розвинені країни, де існують сотні великих ТНК. Виходячи із зарубіжного досвіду, можна зробити висновок про те, що національний капітал здатний конкурувати із ТНК за умови, якщо він сам структуруватиметься в потужні транснаціональні утворення.

Досвід створення транснаціональних корпорацій в розвинутих країнах та нових індустриальних країнах може бути надзвичайно корисним для використання Україною не лише в практичних бізнес-цілях але й для підвищення конкурентоспроможності держави загалом. Саме українські потужні структури можуть представляти державу в світі, вирішуючи не лише власні економічні інтереси, а й підтримуючи зовнішній позитивний імідж України.

Разом з тим, створити корпорації повного замкнутого циклу, які займалися б видобутком сировини, його переробкою, виготовленням з нього продукції і її реалізацією, Україна може лише в окремих галузях і на це потрібен значний час. Говорячи про становлення українських ТНК, перш за все варто аналізувати вже створені та успішно функціонуючі фінансово-промислові групи у різних галузях економіки України. Деякі українські фінансово-

промислові групи, які фактично спромоглися створити повний цикл виробництва і мають власні компанії за кордоном, формально відповідають статусу ТНК хоча вони і поступаються зарубіжним транснаціональним конкурентам розмірами своїх активів, доступними ресурсами, рівнем менеджменту, вартістю запатентованих технологій (табл. 1).

Таблиця 1

Профіль українських компаній, що відповідають статусу ТНК [1]

Назва компанії	Сфера інтересів на міжнародному ринку	Країни інтересів компанії
«System Capital Management» (SCM)	гірничо-металургійні підприємства, банківський бізнес, комунікаційні послуги, медійний бізнес	Італія, Швейцарія, Туреччина
Група «Приват»	металургія, нафта (найбільший світовий виробник марганцевих феросплавів)	Росія, Румунія, Польща, США
Корпорація «Індустріальний союз Донбасу» (ІСД)	вертикально інтегровані холдинги по ланцюгу «вугілля — кокс — метал — морські суда»	Угорщина, Польща
Корпорація «Інтерпайп»	трубна промисловість, металургія, виробництво феросплавів (найбільший в світі постачальник силікомарганцю)	Білорусь, Швейцарія, Росія (створені дочірні компанії). Продукція постачається у понад 70 країн світу.

До числа найбільших українських ТНК, що здійснюють прямі іноземні інвестиції, можна віднести невелику кількість корпорацій, серед яких вагоме місце займають компанія «Систем Кепітал Менеджмент» («СКМ») та корпорація «Індустріальний союз Донбасу» («ІСД»).

Зараз відбувається переорієнтація українських компаній з ринків Росії на ринки Європейського Союзу. Географія активної інтеграції українських компаній чітко визначена – ринки країн Європи [2]. Але це вимагає підвищення конкурентоспроможності національної продукції, відповідність її міжнародним

стандартам. Українські корпорації також цікавляться можливістю виробництва в таких країнах, як Індія й Китай, куди спрямовані погляди крупних ТНК. Однак це є досить складним, оскільки ринки Південно-Східної Азії є високо конкурентними, із сильними власними материнськими ТНК.

По суті, українські компанії, такі як «Рошен», «Конті», «СКМ», «ІСД», «Приват», «Інтерпайп», і деякі інші, формально підпадають під критерії ТНК встановлені ЮНКТАД [3]. Однак коректніше їх ідентифікувати, як «транснаціональні корпорації в процесі становлення». Щоб претендувати на статус ТНК, великим українським компаніям потрібно акумулювати засоби й підвищити відповідно оборотний капітал. Одержавши активи за кордоном, українські підприємства поки що не здатні значно впливати на міжнародні ринки. Транснаціоналізація українських компаній стримується високими бар'єрами входу на світовий ринок. Проблеми транснаціоналізації українських підприємств – це не тільки зміни стратегії діяльності, але й прозорості їх структури, роботи менеджменту тощо.

Ефективна транснаціоналізація української економіки тісно пов'язана із спроможністю держави здійснювати системні макроекономічні реформи, від результативності яких залежить її сприйняття в світі, що також є важливим аргументом для стимулювання діяльності ТНК в Україні.

Список використаних джерел:

1. Столярчук Я.М. Глобальні асиметрії економічного розвитку: монографія / Я.М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2009. – 302 с.
2. OECD Factbook 2015: Economic, Environmental and Social Statistics. Science and Technology. Research and Development (R&D). – OECD 2015. – P.169.
3. World Investment Report 2014: Transnational Corporations and Infrastructure Challenge. – United Nations, UNCTAD. – New York and Geneva, 2014. – 184 p.

РЕЄСТРАЦІЙНА КАРТКА

Прізвище Безрукова

Ім'я Наталія

По-батькові Валеріївна

Місце роботи, посада Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка, доцент
кафедри міжнародної економіки та маркетингу

Науковий ступінь к.е.н.

Вчене звання доцент

Електрон. адреса n_bezrukova@mail.ru

Телефон 050 5278161

Назва доповіді Конкурентний потенціал створення та функціонування
вітчизняних транснаціональних корпорацій

Кількість примірників 1

Необхідне технічне забезпечення

для наукової доповіді -

Адреса пересилки примірників 38039, Полтава, вул. Артема, 45, кв. 18

Планую

- участь у публікації

20.04.16